

Štátny pedagogický ústav

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

pre 5. – 7. a 9. ročník základnej školy pre nevidiacich a žiakov so zvyškami zraku

Vypracovala: PaedDr. Šarlota Múdra

Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

rozhodnutím číslo CD-2006-20545/47191/b-1:095 zo dňa 15. januára 2007

s platnosťou od 1. septembra 2007

Úvod

Výtvarná výchova na 2. stupni základnej školy pre nevidiacich obsahom i metódami práce nadväzuje na výtvarnú výchovu na 1. stupni.

V štruktúre vzdelávania nevidiacich má výtvarná výchova svoje nezastupiteľné miesto, hoci jej čiastkové ciele sú odlišné od cieľov výtvarnej výchovy na bežných školách.

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy ostáva výtvarné stvárňovanie a vnímanie prírody, sveta vecí a človeka prostredníctvom tvorivých činností žiakov a aktívne spoznávanie umenia.

V učive sa veľká pozornosť venuje porovnávaniu zobrazenia predmetov v priestore a v rovine. Pre nevidiacich žiakov je veľmi náročné prenášať priestorový predmet do rovinatej podoby. Len postupne sa vytvárajú predstavy o zobrazení jedného predmetu z viacerých strán (pohľad spredu, z boku, zhora,...) Pri týchto činnostiach sa upevňujú predstavy žiakov o reálnom svete, žiaci získavajú vedomosti o predmetoch a javoch, ktoré sú mimo dosahu ich hmatového vnímania.

Pri výtvarných činnostiach žiaci konfrontujú svoje vedomosti získané v iných predmetoch s vlastnými predstavami a reálnou skutočnosťou.

Veľkým prínosom je rozvoj manuálnych zručností a vytváranie citu pre vnímanie detailov.

Dôležitou súčasťou výtvarnej výchovy je vytvorenie znalosti „čítania“ reliéfnych obrázkov, schém a štruktúr. Aj keď má nevidiaci obrázok v reliéfnej forme, neznamená to, že mu automaticky rozumie. Naučiť sa pochopiť zmysel obrázku, vedieť si ho predstaviť v priestorovom ponímaní, či ako reálny predmet, to je záležitosť niekoľkých rokov. Navyše, reliéfne obrázky sú tvorené rôznymi technikami, na niektorých sú len obrysy tvaru, iné sú viacvrstvé, či štrukturálne odlišné.

Pretože medzi nevidiacimi žiakmi sú vzdelávaní aj žiaci so zvyškami zraku, je potrebné v niektorých témach zaradiť aj činnosti, pri ktorých sú využívané zvyšky funkčného zraku (kolorovaná kresba, maľba, práca s počítačom,...). V týchto prípadoch je na rozhodnutí učiteľa, akú činnosť vyberie nevidiacim žiakom, odporúčame upevňovať už prebrané učivo.

Úplne je vynechané učivo, v ktorom žiaci pracujú s fotografiou, filmom a videom, pretože bez zrakového vnímania túto tému nie je možné spracovať.

Vo výtvarných činnostiach prevládajú modelovanie a kresba na fóliu, ktoré sú nevidiacim najprístupnejšie.

Aj keď témy výtvarných činností vychádzajú z osnôv bežnej základnej školy, rozdiely sú hlavne v technických činnostiach a edukačných cieľoch. V osnovách sú prevažne vynechané aj ukážky, nakoľko v úprave pre nevidiacich nie sú k dispozícii.

Metódy a formy práce, ktoré používa učiteľ výtvarnej výchovy u zrakovo postihnutých žiakov, musia byť v súlade so zásadami tyflografiky.

2.stupeň	1. METODICKÝ RAD	VÝTVARNÝ JAZYK – KOMPOZÍCIA		
<p>Metodický rad obsahuje úlohy, ktoré sú zamerané na pochopenie výrazových možností vyjadrovacích prostriedkov výtvarného umenia a vzťahov medzi nimi.</p> <p>Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je získať základné skúsenosti s rôznymi výtvarnými činnosťami a uvedomiť si výrazové možnosti základných vyjadrovacích prostriedkov.</p>				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
5. ročník 5.1. negatív a pozitív v plošnom vyjadrení	a) kresba postavy v pohybe (v rôznych polohách)	skratka pohybu (obrys, sledovanie tvaru ako plochy)	a) kresba na fóliu	a) pochopenie vzťahov a zameniteľnosti vonkajšieho a vnútorného tvaru b) kresba toho istého predmetu z rôznych pozícií a získavanie skúseností z poznávania kreslených predmetov
	b) šablóna – negatív-pozitív: kresba tvaru podľa skutočnosti (dôraz na obrys); vyrezanie tvaru – vznik negatívneho tvaru (pozadie); kompozícia využívajúca obidve časti šablóny – radenie, variovanie tvarov	a) figúra b) zatišie	kresba, vystrihnutie (vyrezanie), natieranie... cez šablónu	
5.2. negatív a pozitív v priestorovom vyjadrení	odtláčanie predmetov do hlinenej vrstvy (radenie, kompozícia); odlievanie do sadry	výber tvarovo zaujímavých (asociatívnych) predmetov	odtláčanie do hlíny, odlievanie do sadry, patinovanie	
5.3. textúra/ materiálovosť	žiaci pracujú s materiálmi rôzneho povrchu, krčivosti, tvrdosti, krehkosti; s farebnou hmotou rôznej kvality, s rôznymi modelovacími hmotami a tvrdými sochárskymi materiálmi; úloha je založená na konfrontácii textúr, hmatových vlastností materiálov	a) figuratívna alebo nefiguratívna téma b) konfrontácia materiálov ako téma (drsne a hladké, matné a lesklé, tvrdé a mäkké...) c) naratívne tematizovanie textúry (napr. portrét drsného kovboja a jemnej baletky...)	a) materiálová koláž/asambláž b) pastózna a transparentná maľba (tempera a akvarel, c) modelovanie kombinujúce tvrdé a mäkké materiály (kameň, kov a hlina)	a) haptický zážitok z tvorby / vzťah k optickému výrazu b) získavanie skúseností z kombinovania materiálov c) uvedomenie si výrazovosti povrchov, textúr
6. ročník 6.1. mierka a proporčné vzťahy	b) mierka: kresba (maľba) predmetu, jeho opakované radenie pri stálom zmešovaní; doplnenie prostredia (podporujúceho priestorovosť);	pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti / kombinácia s predstavou	a) kresba na fóliu b) maľba (tempera, pastel)	a) rozvíjanie predstavivosti ovplyvnené pozorovaním b) uvedomovať si pôsobenie priestoru, jeho mierky voči človeku c) naučiť sa vyjadrovať vzdialenosť a blízkosť veľkosťou, tvarom, ostrosťou a farbou

<p>7. ročník 7.1. poriadok a chaos / stabilita a labilita</p>	<p><i>rôzne kompozičné variácie usporiadania prvkov na ploche podľa princípov (diagonálne, horizontálne, radiálne...) alebo chaoticky; porovnávať výraz; konštrukcia a dekonštrukcia usporiadania prvkov</i></p>	<p>a) geometrické a organické tvary b) predmetné tvary</p>	<p>a) koláž b) kresba a malba c) kombinácie technik d) grafika – linoryt</p>	<p>a) uvedomiť si rôzne možnosti usporiadania b) pomoc geometrických tvarov pri poznávaní reliéfnych zobrazení</p>
<p>9. ročník 9.1. kresba ako celok zložený z častí</p>	<p><i>Prenášanie pomerov jednotlivých častí zobrazovaného predmetu do roviny</i></p>	<p>Objavovanie pomerov medzi jednotlivými časťami zobrazovaného predmetu a ich využitie pri reálnom zobrazovaní</p>	<p>a) kresba na fóliu b) malba</p>	<p>a) uvedomenie si členenia predmetu na časti a zobrazovanie b) uvedomenie si vzájomných pomerov zobrazovaných častí</p>

2. stupeň	MOŽNOSTI ZOBRAZOVANIA VIDENÉHO SVETA		
<p>Metodický rad je zameraný na pochopenie zásad zobrazovania podľa skutočnosti, spamäti i podľa predlohy (reprodukcie); dôležitý je prechod z priestoru do roviny a prepojenie vnímania rovinného útvaru s jeho reálnou podobou; nároky na kresliarske (maliarske, modelárske) zručnosti žiaka nemôžu byť vysoké. Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je pochopiť možnosti a štruktúru výstavby vecného zobrazenia a získať všeobecnú zobrazovaciu gramotnosť.</p>			
výtvarný problém	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
<p>5. ročník 5.4. kresba predmetu podľa skutočnosti</p>	<p>predmety jednoduchšieho tvaru</p>	<p>kresba na fóliu</p>	<p>a) pochopenie a základný nácvik rovinného zobrazovania podľa skutočného predmetu b) uvedomenie si vzájomných pomerov modelovaných častí priestorových objektov</p>
<p>5.5. modelovanie predmetu podľa skutočnosti</p>	<p>predmety zložitejšieho tvaru <i>ukážky:</i> <i>rôzne ponímanie tvaru a povrchu v sochárstve</i></p>	<p>a) modelovanie z hliny b) modelovanie z plastelíny</p>	
<p>6. ročník 6.2. kresba figúry podľa skutočnosti a spamäti</p>	<p>spolužiak</p>	<p>kresba na fóliu</p>	<p>a) pochopenie a základný nácvik zobrazovania ľudského tela b) uvedomenie si vzájomných pomerov zobrazovaných častí</p>
<p>6.3. modelovanie figúry podľa skutočnosti, kresby a spamäti</p>	<p>Športovec, remeselník</p>	<p>modelovanie z hliny (plastelíny) na kostre z drôtu (dreva)</p>	
<p>7. ročník 7.2. kresba a maľba priestoru (krajiny)</p>	<p>krajina v okolí školy...</p>	<p>a) kresba na fóliu b) maľba temperou c) maľba prstovými farbami</p>	<p>a) pochopiť priestorové zobrazovanie – orientácia na výkrese (hore obloha, dole zem, tráva,...) b) pochopiť priestorové vzťahy v skutočnosti, prekryvanie predmetov a ich vzájomnú mierku c) všimnúť si umiestnenie vecí v priestore</p>
<p>7.3. inštalovanie prvkov v priestore, inštalácia</p>	<p>špecifický priestor (v škole, v triede...)</p>	<p>a) inštalácia – umiestňovanie rôznych prvkov v priestore (prinesených alebo nájdených v danom priestore) b) dopĺňanie priestoru kresbou, maľbou (napr. imitácie textúr), frotážou, plastikou, objektom</p>	
<p>9. ročník 9.2. kresba hlavy, portrét</p>	<p>portrét spolužiaka...</p>	<p>a) kresba na fóliu b) maľba</p>	<p>a) pochopenie a základný nácvik proporčného zobrazovania hlavy podľa skutočnosti</p>

			hlavy podľa skutočnosti b) uvedenie si vzájomných pomerov zobrazovaných častí
9.3. modelovanie hlavy	hlava spolužiaka, východiskom je pozorovanie a analýza;	a) modelovanie z hliny b) modelovanie z plastelíny	
9.4. pokús o sochu	voliteľná téma (po diskusii) <i>ukážky:</i> <i>vytipované ukážky sochárskeho prístupu z dejín umenia</i>	a) sekanie do tvárnice b) orezávanie polystyrénu c) vyrezávanie z dreva d) sekanie do sadrového bloku	

2. stupeň	3. METODICKÝ RAD	PODNETY VÝTVARNÉHO UMENIA / PROCESY, TECHNIKY a TÉMY		
<p>Metodický rad využíva mentálne, technologické a formálne procesy, ktoré prebiehajú vo výtvarnej tvorbe na formáciu žiakovho myslenia, poznávania sveta a upevňovanie reálnych predstáv o okolitom svete. Jednotlivé výtvarné problémy nie sú radené podľa vývojovej chronológie, ale z hľadiska mentálnej prístupnosti a didaktickej efektívnosti.</p> <p>Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je osobne prežiť vybrané tvorivé procesy z ponuky moderného a súčasného umenia, učiť sa prijímať a tolerovať rôzne prístupy k tvorbe, spoznávať nové možnosti umeleckého vyjadrovania sveta a posilniť záujem a znalosť výtvarného umenia.</p>				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
<p>5. ročník 5.6. kubizmus, futurizmus a konštruktivizmus</p>	<p>žiaci navrhujú konštrukciu domu, veže, zámku a pod. zo základných geometrických prvkov; realizujú malý model</p>	<p>hľadanie geometrie vo vnútri všetkých tvarov</p>	<p>a) kresba b) tvorba objektu z mozaiky</p>	<p>a) pochopenie vnútornej geometrickej konštrukcie tvarov b) pomoc geometrických tvarov pri spoznávaní zobrazených predmetov</p>
<p>6. ročník 6.4. procesuálne umenie; inštalácia</p>	<p>a) žiaci tvoria objekty (obrazy) z premenlivých materiálov (pigmenty, vosk, papierovina, chlieb, sneh, lepené piliny...), vystavia ich na určitý čas fyzikálnym (poveternostným) vplyvom a sledujú (zaznamenávajú) ich zmeny b) zvuková inštalácia (kolektívna práca): žiaci nainštalujú v priestore zvuk (zo záznamu alebo produkovaný zvukovým objektom alebo napr. materiálom, po ktorom kráčajú návštevníci priestoru...) a ktorý sa učia vnímať ako výrazový prostriedok</p>	<p>- prekvapujúce spôsoby výtvarného vyjadrovania – rôznosť hmatových zážitkov, - zvuková inštalácia, zvukový objekt – hry so zvukom</p>	<p>a) využitie chemických a fyzikálnych procesov b) inštalácia</p>	<p>a) možnosť sledovať premeny artefaktu b) pochopenie technických možností zobrazovania procesu zmeny</p>
<p>7. ročník 7.4. dada, neodada</p>	<p>žiaci spracovávajú civilizačný odpadový materiál, reklamy, časti výrobkov (ready-made) a tvoria z nich nové súvislosti (tvar, význam) vo forme obrazu alebo objektu</p>	<p>hravé vytváranie, radenie rôznych prvkov</p>	<p>a) kombinácia rôznych materiálov a techník b) koláž, asambláž c) akumulácia</p>	<p>a) pochopenie atmosféry a doby dadaizmu b) spoznávanie nových výtvarných techník</p>
<p>9. ročník 9.5. intermedialita, porovnávanie rôznych médií / rôznosť a transformácie v umení</p>	<p>žiak spracováva ten istý motív v rôznych médiách (kreslí, maľuje, modeluje, realizuje ako grafiku, príp. inštaláciu, dizajn, architektúru...); porovnáva výsledky, príp. hľadá možné prepojenie médií</p>	<p>variovanie, spájanie rozmanitého, rozoberanie a spájanie, posuny, ironizovanie</p>	<p>rôzne médiá a techniky</p>	<p>a) pochopenie rozmanitosti vyjadrovacích možností na ich konfrontácii b) spracovanie rôznych materiálov s rovnakým cieľom</p>

2. stupeň	4. METODICKÝ RAD	PODNETY DEJÍN UMENIA		
<p>Metodický rad uvádza žiaka cez komplexný zážitok do problematiky historických slohov, štýlov, technických postupov a procesov výtvarného umenia. V motivačnej časti hodiny treba žiakom priblížiť životný štýl, myslenie a technické možnosti danej doby. Žiaci konfrontujú svoje vedomosti získané na hodinách dejepisu s reálnymi predmetmi.</p> <p>Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je prostredníctvom osobného zážitku porozumieť inej dobe, jej ľuďom, kultúre, technickým možnostiam a výtvarnému umeniu.</p>				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
5. ročník 5.7. ranokresťanské a byzantské umenie	<i>návrh mozaikovej dlažby: skladanie motívu z geometrických a figuratívnych tvarov; využitie opakovania, otáčania a prevrátenia obrazcov</i>	<i>Tvorba mozaiky a jej vnímanie hmatom – striedanie hladkých a drsných povrchov, kamienková mozaika a pod.</i>	a) štvorčeky s rôznou povrchovou úpravou lepené na podložku b) kocky s reliéfom z moduritu (sadry), lepené na podložku d) mozaika z prírodných kamienkov	a) pochopenie myšlienkových, materiálových a technických možností doby b) budovanie tvaru cez výstavbu plochy c) pochopenie kontrastov farby a kontrastov tektoniky mozaiky
6. ročník 6.5. stredoveké umenie	<i>c) rytierske brnenie: uvedenie do doby; inšpirácia dizajnom brnenia, erbmi, šišakmi, zástavami ... snaha imitovať materiál (kresbou, kolážou)</i>	rytierske turnaje, legendy ... <i>ukážky: gotické brnenie, helmice, príklopy, drôtené košeľe, erby...; hrady</i>	a) objekt – maska z kartónu, materiálová asambláž b) kresba erbu	a) pochopenie myšlienkových, materiálových a technických možností doby b) objavovanie nových možností vyjadrovania
7. ročník 7.5. renesančné umenie	<i>a) lietacie stroje: uvedenie do doby; analýza tvarov krídiel, peria (podľa atlasu vtákov, hmyzu); kresby návrhov; možnosť realizácie modelu</i>	hra na vynálezcu (nepoznáme lietadlo ani rogallo ani vzducholod!)	a) kresby návrhov b) realizácia zo špajlí, papiera a pod.	a) pochopenie myšlienkových, materiálových a technických možností doby b) hľadanie vzťahov medzi prírodou, technikou a umením
9. ročník 9.6. secesia, symbolizmus	<i>a) secesný šperk: žiaci navrhujú a realizujú šperk inšpirovaný secesným tvaroslovím</i>	rastlinné motívy, inšpirácia rastom, stúpaním dymu, vlnením vody...	a) kresba b) kov, drôt, kameň c) tepanie	pochopenie myšlienkových, materiálových a technických možností kultúry
9.7. umenie baroka a rokoka	<i>rokokové odevy a doplnky: analýza a štúdia (skica) rokokového odevu a pokus o aplikáciu dobového tvaroslovia na súčasný odev (športový dres, odev kozmonauta, plavky...) príp. nábytok karosériu auta ... opis ornamentu</i>	predstava dvorského života (meštianskeho života) <i>ukážky: dobové odevy, nábytok, interiéry; biedermeier; porovnanie ornamentov rôznych období</i>	Porovnávanie reliéfnych obrázkov	

2. stupeň	5. METODICKÝ RAD	VÝTVARNÁ ČINNOSŤ INSPIROVANÁ PISANÍM NA PICTOVOM STROJI		
Žiaci sa učia využiť pichtov stroj nielen na písanie, ale tiež na výtvarný prejav. Dôležité je uvedenie si tvaru každého písmena a tvorba tvarov spájaním písmen a znakov. Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je lepšie zvládnutie techniky práce s pichtovým strojom.				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
5. ročník 5.8. Plné a prázdne tvary	Žiaci si precvičujú tvorbu rôznych tvarov, pričom porovnávajú tvorbu plných a prázdnych tvarov	Pohár, fľaša, džbán – prázdne a plné; Kniha, obálka – popísané a nepopísané	práca s pichtovým strojom	pochopiť grafické znázornenie plných a prázdnych tvarov
6. ročník 6.6. Symetria a asymetria	žiak porovnáva symetrické a asymetrické predmety (priestorový tvar, obrys, profil,...)	tvorenie rôznych obrazov symetrických a asymetrických predmetov	práca s pichtovým strojom	objavovať línie tvarov rôznych predmetov
7. ročník 7.6. Kresba jednoduchých obrázkov podľa osovej súmernosti	žiak vyhľadáva predmety, ktorých bočné kontúry sú súmerné podľa stredovej osi a prekresľuje ich (ovocie – hruška, jablko, slivka; kvety – púpava, zvonček,...)	Prepojenie na matematiku – učivo o osovej súmernosti a prírodopis – tvary prírodnín	písanie a kresba na pichtovom stroji	pochopiť súmernosť jednotlivých tvarov
9. ročník 9.8. Kresba podľa fantázie	Žiaci kreslia predmety tak, ako si ich pamätajú, potom si kresby porovnávajú medzi sebou Alt: žiaci na pichtovom stroji vytvárajú písmená latinky	Hra – jeden žiak niečo nakreslí a druhý má uhádnuť, o aký predmet sa jedná	Kreslenie (písanie) na pichtovom stroji	Cvičenie predstavivosti a pamäti

2. stupeň	6. METODICKÝ RAD	PODNETY ARCHITEKTÚRY		
<p>Žiaci sa prostredníctvom tvorivých činností zoznamujú s jazykom architektúry; sú usmerňovaní k uvedomovaniu si racionálnosti architektúry, jej funkčnosti, konštrukčných predpokladov, tvaru, priestoru, svetla, hmoty, materiálu, pôsobenia architektonického výrazu a vzťahu architektúry k prostrediu. Tvorba a „čítanie“ plánov je dôležitou súčasťou učiva o priestorovej orientácii nevidiacich.</p> <p>Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je postupné chápanie architektúry ako jazyka - t.j. súboru prvkov, ktorý niečo konštruuje (napr. úžitkový priestor bytu, triedy, chrámu, tržnice a pod.) a niečo vyjadruje (napr. útulnosť, slávnosť, veľkoleposť, skromnosť a jednoduchosť a pod.). Pre nevidiacich je dôležité pochopenie vzájomných vzťahov medzi vonkajším tvarom objektu a vnútornou štruktúrou.</p>				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
<p>5. ročník 5.9. hravé skúmanie priestoru, pohybu a pokoja, architektonických prvkov ktoré ho vytvárajú</p>	<p>a) <i>odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových štruktúr odrážajúcich tvar (funkciu) mapovaného javu (proporcii, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach;)</i> modelovanie „schránok“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo živočíchov</p> <p>b) <i>vytváranie vnútra - interiéru a prvkov, ktoré ho naplňajú; možnosti dutých prvkov: čím sa dá naplniť prázdno; žiaci kreslia, robia model</i></p>	<p>a) hra na zariaďovanie vlastného priestoru; brlôžtek, zariadenie pre jaskyňu, hniezdo, noru, detskú izbu, karavan a pod. b) architekt ako výskumník a tvorca priestoru; dutiny a jaskyne v prírode, ľudský plod v maternici, priestor ľudských stretnutí...; do akých tvarov možno vpísať stojaceho, spiaceho a pohybujúceho sa človeka dom a mesto vo dne a v noci vôňa, akustika, chuť, vizualita, hmatový a pohybový zážitok priestorov; diskusia o rôznych typoch architektonického priestoru (priestor bytu, katedrály, divadla)</p>	<p>Tvorba domov a domčekov s ich vnútorným členením a) práca so stavebnicou b) modelovacia hmota, polystyrén, kartón, drôt, drevené lišty a pod.</p>	<p>a) pochopiť vzájomné vzťahy medzi vonkajším tvarom objektu a vnútorným členením b) kultivácia systematického pozorovania c) rozvíjanie manuálnych zručností pri tvorbe modelu</p>
<p>6. ročník 6.7. urbanizmus / plán mesta, štruktúra zón, doprava, ulice a námestia, dôležité objekty/</p>	<p><i>architekt ako tvorca mesta, urbanista, pohľad na mesto zhora a rozmýšľanie o ňom zvnútra; žiaci kreslia plán (realizujú model) mesta (časti, dediny); uvažujú o požiadavkách komunikácie, o členení na zóny;</i></p>	<p>- náväznosť na priestorovú orientáciu a samostatný pohyb nevidiacich – plány a mapy, - poznávanie trás v pláne mesta</p>	<p>a) kreslenie plošných plánov možné i kolážovanie asamblážovanie b) utvorenie modelu štvrte, zóny, časti mesta dediny</p>	<p>a) rozvoj kombinačných schopností b) rozširovanie poznatkov o štruktúre mesta a následné využitie pri chôdzi s bielou palicou c) vytýčenie orientačných bodov v pláne</p>
<p>7. ročník 7.7. typ, funkcia a vzhľad stavby</p>	<p><i>žiaci poznávajú rôzne typy stavieb (kostol, škola, obchodný dom, rodinný domček, hotel, pamätník...); uvažujú o ich funkciách;</i></p>	<p>Rozlišovanie - monofunkčné a polyfunkčné stavby, historická rôznorodosť stavieb slúžiacich rovnakému účelu</p>	<p>a) kresba b) model (modelovacia hmota, polystyrén, kartón</p>	<p>a) poznávanie nadrozmerných objektov b) budovanie predstáv o okolitom svete</p>

<p>9. ročník 9.9. komplexná úloha: návrh a model funkčného bytu</p>	<p><i>architektonická súťaž na konkrétne zadanie , ktoré vychádza z reálnych poznatkov a skúseností žiaka</i></p>	<p>a) hra na architektonickú kanceláriu: žiaci dostanú konkrétne zadanie a mali by: 1. charakterizovať v akom prostredí bude stavba postavená (mesto, dedina, byt, dom) 2. opísať aké činnosti sa budú v priestoroch realizovať 3. pokúsiť sa nakresliť pôdorys a urobiť model 4. navrhnuť schému rozdelenia miestností alebo priestorov 6. pokúsiť sa navrhnuť ako bude byt vybavený nábytkom</p>	<p>a)stavebnica b) model modelovacia hmota, kartón</p>	<p>a) príprava pre reálny život – zariadenie domácnosti b) rozvoj hodnotenia s ohľadom na funkčnosť a praktickosť c)rozvoj argumentačných schopností</p>
---	---	---	--	--

* na metodickom rade spolupracoval M. Zervan

2. stupeň	7. METODICKÝ RAD	PODNETY DIZAJNU		
Metodický rad uvádza žiakov do širokej problematiky dizajnu - dizajn strojov, dopravných prostriedkov, výrobkov, nábytku, odevný dizajn (módne návrhárstvo), telový dizajn (doplnky a úpravy tela) a grafický dizajn (reklama, obaly, časopisy, knihy...). Žiaci sa učia chápať význam slov krása, funkčnosť, priliehavosť, vhodnosť. Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je pochopiť úžitkové predmety vo svojom prostredí ako niečo, čo je zároveň aj funkčným a užitočným, spĺňa požiadavky majiteľa a spríjemňuje mu život.				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti a poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
5. ročník 5.10 obalový dizajn / materiál, tvar a grafické riešenie	a) návrh obalu pre ľubovoľný predmet; výber predmetu, ktorý tradične nebalíme (napr. kaleráb, vianočný kapor, automobil...) voľba materiálu, tvaru, spôsobu otvárania a označenia obalu; vhodnosť doplnenia obalu o bodové písmo;	východiskom môže byť kritika súčasnej obalovej kultúry a hľadanie prostriedkov na hmatové a zvukové rozlíšenie obalov	a) model	a) rozvoj obrazotvornosti, vtipnosti riešenia b) uvedomovanie si funkčnosti komponentov a celku
6. ročník 6.8. odevný dizajn / časť odevu, odevný doplnok	žiaci navrhujú časť odevu, doplnok (pre človeka, zvieru, fantastickú bytosť...); riešia jeho tvar, textilný dizajn (vzor, povrchovú úpravu) a vyhotovia ho ako model z papiera alebo látky	hra na módnego návrhára <i>pozn.: je vhodné spojiť s diskusiou o rôznosti štýlov obliekania a o vlastnom vkuse</i>	Výber oblečenia, módna prehliadka, zostavenie návrhu oblečenia na rôzne príležitosti	a) rozvoj predstavivosti b) hľadanie výrazu rôznych materiálov c) hľadanie vzťahu oblečeného tela a odevu (skrývanie, zdôrazňovanie telesného tvaru, dopĺňanie...)
7. ročník 7.8. dizajn výrobku / návrh úžitkového predmetu	žiaci porovnávajú dizajn úžitkových predmetov (automobil, okuliare, fľaša, pohár,...); uvažujú o tvare vo vzťahu k funkčnosti	inšpiráciou je svet rozmanitých vecí, ktoré človek používa	a) modelovanie b) výstava rôznych tvarových riešení predmetov s rovnakým použitím	a) rozvíjanie inovatívneho myslenia b) rozvoj predstáv o rôznosti (početnosti) tvarov
9. ročník 9.10. grafický dizajn – reklama, vzťah textu a obrazu	a) návrh reklamy na vytipovaný výrobok, podujatie... vymýšľanie reklamného sloganu – jeho riešenie ako textu (v spojení so symbolom, obrazom), návrh reklamného predmetu, pútača, reklamy do časopisu; podpora vtipných, ironických a patafyzických riešení b) návrh na plagát (bilboard) pre aktuálnu aktivitu – vzťah obrazovej a textovej informácie	východiskom je diskusia o reklame, o manipulovateľnosti užívateľa, o reklamných trikoch	a) kresba b) koláž, montáž c) priestorový objekt	a) uvedomenie si funkcií a vedľajších účinkov reklamy, možných reklamných hier b) rozvíjanie vtipných riešení

* na metodickom rade spolupracovali Eugénia Sikorová a Z. Kolesár

2. stupeň	8. METODICKÝ RAD	PODNETY TRADIČNÝCH REMESIEL		
<p>Žiaci sa inšpirujú možnosťami technických postupov a tradičných materiálov vybraných historických remesiel. Techniky možno improvizovať a prispôbiť materiálovým možnostiam a vybaveniu školy. Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je získavať vzťah k tradícii (námetu, technike, materiálu, vzoru) a zároveň si uvedomiť že sa dá s ňou pracovať v súvislosti s témou, ktorá súvisí so súčasným životom žiakov. Pre nevidiacich je poznávanie remesiel cestou k pochopeniu vzniku niektorých výrobkov.</p>				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
5. ročník 5.11. podnety hrnčiarstva alt.: kombinácia hrnčiarstva a drotárstva	a) podnety hrnčiarstva: žiaci modelujú z hliny nádobu (novotvar), rôznym spôsobom (vlýs, špagátová technika, vryp...) ju dekorujú; v prípade vybavenia školy ju po usušení vypália (možnosť glazovania)	- inšpirácia keramikou - hľadanie funkčnosti vytvorených nádob	a) modelovanie z hliny, vysušenie b) vypálenie c) glazovanie	a) objavovať nové technické možnosti b) získať záujem o tradície ľudového remesla c) využiť tradičný postup v aktualizovanej podobe d) rozvíjať manuálne zručnosti e) predprofesionálna príprava žiakov
	b) kombinácia hrnčiarstva a drotárstva: žiaci si prinesú rozbitý predmet (keramika, porcelán, umelá hmota...) a ten odrôtovejajú a vytvárajú z neho v tradícii drotárske, opravy nový objekt	inšpirácia drôtovaním hrncov <i>následné ukážky: drotárske techniky v ľudovom remesle a vo výtvarnom umení</i>	techniky odrôtovania predmetu	
5.12. podnety sklárstva a sklenárstva alt.: podnety klampiarstva	a) podnety sklárstva a sklenárstva: lepia (príp. spájajú drôtom) objekt zo zaváraninových fliaš, fľaštičiek od liekov, úlomkov skla...	inšpirácia materiálom <i>následné ukážky: možnosti sklárskeho umenia</i>	lepenie, spájanie drôtom	
	b) podnety klampiarstva: žiaci vytvárajú objekt (sochu) z tenkého plechu, spájajú ho nitovaním alebo lepením	prepojenie s pracovným vyučovaním	strihanie, skladanie, ohýbanie a spájanie plechu	
6. ročník 6.9. podnety košíkárstva, pletenie	Žiaci po inštruktáži učiteľa vytvárajú objekt podľa vlastného návrhu pletením drevených (drôtených, bužírkových) prútov	hra na košíkárov <i>ukážky: rôzne druhy pletenia</i>	pletenie	
7. ročník 7.9. podnety krajčírstva, alt.: podnety čipkárstva	a) podnety krajčírstva: žiaci navrhujú a vytvárajú objekt z kusov látky; využívajú výtvarný charakter spájania (stehy, zipsy, zapínania...), skladania, vypchávania, vystuženia, škrobenia...	inšpirácia niektorými možnosťami remesla <i>pozn.: náväznosť na výtvarný problém 6.8. odevný dizajn</i>	šitie, strihanie, lepenie, vyšívania, vypchávanie vystužovanie...	
	b) podnety čipkárstva: učiteľ predvádza žiakom princíp jednoduchšej čipkárskej techniky; žiaci sa ho pokúsia aplikovať pri tvorbe malého objektu (textilný šperk)	inšpirácia niektorými možnosťami remesla <i>ukážky: čipkárstvo</i>	čipkárske techniky	
9. ročník 9.11. podnety rezbárstva alt.: podnety stolárstva	a) podnety rezbárstva: žiaci vyrezávajú z mäkkého dreva (z náhradného umelého materiálu) menšiu sochu (predmet)	inšpirácia niektorými možnosťami remesla <i>ukážky: ľudové rezbárstvo; možnosť prepojenia na pracovné vyučovanie</i>	rezanie, vyrezávanie pílenie	
	b) podnety stolárstva: žiaci vytvárajú drevený objekt – sochu, v ktorej využívajú povrchový charakter dreva, priznaný výtvarný charakter spojovacích techník (čap a rozpor, uholníky, lepenie, klincovanie, skrutkovanie...)	inšpirácia niektorými možnosťami remesla <i>ukážky: stolárske remeselné výrobky; možnosť prepojenia na technickú výchovu</i>	rezanie pílkou, hobľovanie spájanie, povrchové úpravy (brúsenie, rýpanie...)	

2. stupeň	9. METODICKÝ RAD	PODNETY ELEKTRONICKÝCH MÉDIÍ		
<p>Elektronické médiá sa stávajú stále podstatnejším prostriedkom komunikácie v mnohých oblastiach. Ovládať úkony s týmito médiami patrí k základnej gramotnosti absolventa ZŠ. Keďže veľká časť výstupov elektronických médií patrí do oblasti vizuálnej kultúry, je potrebné sa nimi zaoberať vo vzťahu k výtvarným vyjadrovacím prostriedkom. Tento metodický rad je vhodný len pre žiakov so zachovaným funkčným zrakom. Nároky kladené na žiaka musia byť prísne individuálne, preto aj námetové možnosti a úlohy majú skôr odporúčací charakter. Výtvarné problémy tohto metodického radu sa vyučujú podľa technických možností školy, je žiaduce prepojenie na predmet <i>informatika</i>, odporúča sa práca v malej skupine (1-2 žiaci pri počítači). Osnovy predpokladajú stále lepšie technické zariadenie ZŠ v tejto oblasti; pre školy, ktoré sú zatiaľ nie dostatočne vybavené počítačmi, je pri každom výtvarnom probléme uvedené jeho alternatívne riešenie.</p> <p>Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je získať tvorivý (nie konzumný - užívateľský) vzťah k elektronickým médiám a základy gramotnosti v oblasti grafiky elektronických médií.</p>				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
5. ročník 5.13. úprava digitálneho obrazu / skenovanie / základné operácie s digitálnym obrazom	<i>každý žiak si naskenuje obrázok (vlastná maľba, z časopisu...); obrázok upravuje, transformuje, rozmnožuje, zosvetľuje, stmavuje, zväčšuje, zmenšuje, otáča v grafickom programe;</i>	základné úkony s vlastným obrázkom – zväčšovanie, zmenšovanie, vyfarbovanie, zmena farby,...	skener, softvér na úpravu digitálneho obrazu	získať základné zručnosti pri prenose a upravovaní digitálneho obrazu
alt.: ukážky (predvedenie) možnosti úpravy digitálnej fotografie v počítači	<i>učiteľ predvádza skupine žiakov možnosti úpravy digitálnej fotografie v počítači</i>			
6. ročník 6.10. spracovanie a montáž obrazu	<i>žiak sa oboznamuje s používaním programu Skicár</i>	Základy kreslenia v programe skicár – geom. tvary, čiary, ...	Program Skicár	a) uplatniť predstavivosť pri narábaní s obrazom c) rozvíjanie zručností pri operáciách s digitálnym obrazom
alt.: simulovanie vrstiev a filtrov prostredníctvom mechanických a výtvarných prostriedkov	<i>učiteľ vysvetlí (predvedie žiakom niektoré možnosti montáže obrazu na počítači; žiaci nahrádzajú digitálne prostriedky mechanickými (vrstvy = fólie, filtre = rastre a rozkresby tvarov, deformácie pomocou zrkadla alebo zrkadlovej fólie a pod.) a vytvárajú obrazovú montáž (koláž, roláž, kombináciu...)</i>		koláž, montáž simulujúca výtvarné efekty operácií v počítači	
7. ročník 7.10. morfung / transformácie tvaru na iný tvar prostredníctvom softvéru	<i>žiak sa učí narábať s programom Skicár;</i>		Program Skicár	a) objavovanie ďalších možností výtvarných činností v programe Skicár

alt.: transformácie tvaru na iný tvar prostredníctvom rozkresby / princípy morfinu	<i>Učiteľ oboznámi žiakov so zásadami morfinu; prevádza morfin v niekoľkých fázach v médiu kresby</i>		kresba	
9. ročník 9.12. príprava elektronickej prezentácie / vlastné portfólio	<i>Kreslenie v programe Skicár, vkladanie textu, posielanie prác do internetových galérií</i>	- výroba pohľadnice alebo pozdravného listu	Práca s počítačom	Naučiť sa používať počítač na vytvorenie pohľadnice alebo pozdravného listu
alt.: portfólio vytvorené na základe polotovarov pripravených na počítači / zásady prezentácie	<i>učiteľ oboznámi žiakov s možnosťami digitálnej prezentácie;</i>			

2. stupeň	10. METODICKÝ RAD	PODNETY HUDBY, LITERATÚRY / SYNESTETICKÉ PODNETY		
<p>Úlohy metodického radu vedú žiaka k tvorivému spracovávaniu podnetov iných zmyslov, hudobnej kultúry, sluchovej, haptickej, čuchovej a chufovej skúsenosti.</p> <p>Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je viesť žiakov k tomu, aby chápali výtvarnú činnosť ako tvorbu umenia a našli si k tejto činnosti svoj vzťah cez spojenie medzi hmatovými a sluchovými podnetmi.</p>				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
<p>5. ročník 5.14. grafická partitúra / pokus o jej hudobnú interpretáciu</p>	<p>Žiaci zapisujú zvuky alebo hudbu prostredníctvom ikonických znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov ...</p>	<p>Pretože nevidiaci zapisujú noty bodovým písmom, pôjde o pokus o iný, vlastný spôsob zapisovania zvuku, hudby</p>	<p>a) kresba (tuš, pero, fixka...) b) modelovanie</p>	<p>a) hľadanie nových prostriedkov na zápis nôt, zvukov,...</p>
<p>6. ročník 6.11. farebná hudba / objekt (hudobno-vizuálny nástroj) / zvuková plastika (objekt)</p>	<p>a) Žiaci navrhujú (tvoria) nový hudobný nástroj; dôraz na vzťah vizuálnych kvalít (tvar, farba, výraz...) k očakávaným zvukovým kvalitám b) Žiaci pracujú so zvukmi synteticky vyrobenými na počítači, kombinujú ich s objektmi alebo uvažujú o ich inštalácii v konkrétnych priestoroch</p>	<p>heuristické vynachádzanie</p>	<p>a) kombinácie techník b) návrh - kresba</p>	<p>a) rozvoj fantázie b) hľadanie vzťahu medzi hudbou, dizajnom, objektom...</p>
<p>7. ročník 7.11. vizuálna poézia / pokus o recitáciu</p>	<p>Žiaci tvoria princípom náhody (automatizmu) alebo kombinatorickými metódami slovné novotvary, slovné hračky, prešmyčky ..., a vyjadrujú ich typograficky hrou s typmi, veľkosťami, farbou, textúrou a umiestňovaním písma; náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi alebo predmetmi, následne pokus o recitáciu (experimenty: spoločná, kánonická, tichá, hlasná ...); dôraz na vzťah zvukovej a optickej stránky poézie</p>	<p>pokus o nový spôsob zápisu poézie</p>	<p>a) kresba b) reliéf c) koláž, roláž, asambláž, e) montáž, proláž, f) frotáž g) kombinácie techník</p>	<p>a) hľadanie symbolického vzťahu medzi výtvarnými a akustickými kvalitami hlásky, slova (rytmus, rým, hlasitosť, farba... význam); medzi hmatovými kvalitami materiálu, vôňou, chuťovou evokáciou, zvukom a obrazom b) rozvíjanie improvizáčnej schopnosti</p>
	<p>b) Žiaci výtvarne vyjadrujú svoj dojem z počutých hlások, slabík, slov – priradujú k nim vecné zobrazenie, farbu, tvar, ktorý nemusí zodpovedať významu slova (pri slovách môže ísť napr. o citoslovčia, slovesá, pomenovanie vôní, chutí a pod.)</p>	<p>výtvarná báseň o veciach, ktoré je ťažko vidieť</p>	<p>a) kresba b) modelovanie</p>	<p>a) hľadanie vlastnej vizuálnej predstavy slova, hlásky, zvuku – „nezobraziteľného“ b) rozvíjanie synestetickej fantázie</p>

<p>9. ročník 9.13. hľadanie hudobných ekvivalentov k výtvarnému jazyku, formám a druhom, štýlom - a naopak</p>	<p><i>Žiaci hľadajú štruktúrálnu ekvivalenciu medzi hudbou a výtvarným umením na rôznych úrovniach: úrovni vyjadrovacích a kompozičných princípov, úrovni hudobných a výtvarných foriem, žánrov a štýlov; žiaci sa vyjadrujú figuratívne alebo nefiguratívne</i></p>	<p>a) vyjadrenie tempa, rytmu, homofónie a polyfónie, atonality ... výtvarnými prostriedkami b) vyjadrenie výrazne rozdielnych hudobných foriem (napr. fúga, nokturno, opereta...) výtvarnými prostriedkami</p>	<p>súčasťou úlohy je hľadanie zodpovedajúcich technických prostriedkov</p>	<p>a) hľadanie formálneho vzťahu medzi výtvarnými a hudobnými prejavmi b) rozvíjanie fantázie a improvizáčnej schopnosti</p>
---	---	--	--	---

2. stupeň	11. METODICKÝ RAD	PODNETY RÔZNYCH OBLASTÍ POZNÁVANIA SVETA		
<p>Úlohy metodického radu vedú žiaka k tvorivému spracovávaniu podnetov iných oblastí ľudského poznávania, (veda, technika, teória...), ktoré tradične nepatrili do oblasti výtvarného umenia, ale v súčasných intermediálnych tendenciách umenia nachádzajú výrazné uplatnenie. Výtvarná výchova umožňuje cez tieto úlohy zaujímavé medzipredmetové väzby; vedie tiež k hľadaniu zodpovedajúcich vyjadrovacích prostriedkov sprostredkujúcich preklad alebo transformáciu z jazyka inej oblasti vyjadrovania sveta do jazyka výtvarného umenia.</p> <p>Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je upevňovanie vedomostí o reálnom svete a prepojenie skúseností poznávania sveta prostredníctvom prírodovedných a humanitných predmetov s výtvarným umením. Tiež uvedomovanie si komplexnosti poznávania a vyjadrovania sveta.</p>				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
<p>5. ročník 5.15. výtvarné hry s problematikou dejepisu</p>	<p>a) <i>dejepis: žiaci vytvárajú mapu (cestovný poriadok, orientačnú schému) dejepisu svojho života (vymýšľajú symboly pre jednotlivé udalosti);</i></p>	<p>analógie s látkou dejepisu a zemepisu; moja cesta do školy, cesta na prázdniny a pod. - ako mapa s vlastnými symbolmi; denný režim zobrazený ako cestovný poriadok;</p>	<p>a) kresba (tuš, pero, fixka...) b) koláž a kombinácia techník</p>	<p>a) posúvanie problematiky nových predmetov do tvorivej výtvarnej roviny b) rozvíjanie fantázie</p>
<p>6. ročník 6.12. podnety prírodopisu / prírodné štruktúry</p>	<p>a) <i>žiaci sa inšpirujú vizuálnou stránkou mikro- (makro-) štruktúry prírodnín (organických aj anorganických), zväčšujú ich – prevádzajú do výtvarného jazyka, hľadajú analógie medzi mikro- a makroštruktúrami</i></p>	<p>Reliéfne zobrazenia rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov geologické vrstvy, vrásnenie, kryštály;</p>	<p>a) kresba b) modelovanie d) práca s materiálom – drôt, špagát,...</p>	<p>a) rozvoj fantázie b) posilnenie poznatkov z biológie a ich rozšírenie o estetické hľadisko</p>
<p>7. ročník 7.12. telo zvierat'a</p>	<p>a) <i>žiaci sa inšpirujú funkciami (napr. pohybové orgány rôznych živočíchov) a prevádzajú ich do „modelu“ (reliéf, objekt) s uplatnením vlastnej fantázie</i></p> <p>b) <i>porovnávanie: žiaci kreslia a porovnávajú kostry (resp. povrchy tel: perie, kožušinu, panciere, pokožku...) rôznych živočíchov; výsledkom môže byť „vzorkovník“ (napr. vzoriek povrchov tela), alebo fantastická kostra imaginárneho živočícha...</i></p>	<p>telá a orgány živočíchov</p> <p>časti tel rôznych živočíchov (napr. uši, oči, nosy, kostry...)</p>	<p>a) vrstvený reliéf (kartón umelá hmota...) b) (kinetický) objekt z rôznych materiálov (špagát, drôt...)</p>	<p>a) objavovanie výtvarných kvalít netradičných pohľadov na zvieracie telo b) rozvoj fantázie c) posilnenie poznatkov z biológie a ich rozšírenie o estetické hľadisko</p>
<p>9. ročník 9.14. telo človeka</p>	<p><i>Ľudské telo: žiaci sa zaoberajú ľudským telom z hľadiska anatómie, fyziologických procesov, materiálu, textúry (koža, vlasy, póry...) a jednotlivé časti spracovávajú výtvarne</i></p>	<p>ľudské telo, modely jednotlivých častí ľudského tela</p>	<p>a) kresba b) modelovanie (plastelína, hlina)</p>	<p>a) objavovanie výtvarných kvalít netradičných pohľadov na ľudské telo b) rozvoj fantázie c) posilnenie poznatkov z biológie a ich rozšírenie o estetické hľadisko</p>

2.stupeň	12. METODICKÝ RAD	TRADÍCIA A IDENTITA / KULTÚRNA KRAJINA		
<p>Metodický rad je zameraný na aktívne mentálne a výtvarné spracovávanie podnetov z prostredia, v ktorom žiaci žijú. Nevidiaci žiaci si neuvedomujú „výtvarné“ odlišnosti jednotlivých regiónov, je preto dôležité, aby tento fakt prijali, vedeli hľadať odlišnosti a nachádzali vlastnú identitu.</p> <p>Sumárnym edukačným cieľom metodického radu je uvedomovať si rozdielnosť historických a regionálnych prostredí, vnímať prostredie, v ktorom žiaci žijú (jeho kvality i nedostatky), reagovať naň a byť schopní si ho pretvárať. Formovať si vlastný názor a identitu.</p>				
výtvarný problém	úloha / opis procesu	námetové možnosti poznámky a ukážky	technické možnosti	edukačný cieľ
<p>5. ročník 5.16. výtvarné reakcie na rôzne typy regionálnych odevov</p>	<p>žiaci primerane veku analyzujú a výtvarne spracovávajú rôzne typy odevov z regiónov a kultúr Slovenska; porovnávajú ich, všímajú si charakteristické znaky</p>	<p>Odev ako prejav regionálnej identity, ritualizovaného správania, dekorácie; Vplyv krojov na súčasný odev,...</p>	<p>a) kresba b) reliéf (hlina, plastelína, vrstvený kartón...) c) textilná aplikácia</p>	<p>a) chápať odev ako súčasť prejavu človeka b) porovnávať a spájať rôzne tradície</p>
<p>6. ročník 6.13. výtvarné reakcie na tradičné formy architektúry</p>	<p>a) žiaci primerane veku analyzujú a výtvarne transformujú (zobrazujú, štylizujú, používajú v inom kontexte ...) typické znaky architektúry v mieste bydliska alebo v regióne; východiskom môže byť napr. skica (opis), ale cieľom je ďalšie tvorivé spracovanie látky; porovnávajú architektúru s inými stavbami, hľadajú štýlové znaky a špecifika stavieb</p>	<p>a) poznatky z dejepisu b) fantastické udalosti dosadené do blízkeho prostredia c) projekty revitalizácie historického objektu</p>	<p>možnosť využitia techník od kresebného záznamu až po plastiku, objekt, kombináciu techník; možnosť prepojiť s technikami tradičných remesiel</p>	<p>a) spoznávať a zamýšľať sa nad tradíciami a súčasným životným štýlom, hľadať kontinuitu a evidovať zmeny, inovovať b) rozvíjať fantáziu c) porovnávať tradičné a novodobé zvyky, rituály a životný štýl</p>
<p>7. ročník 7.13. rozprávky, príbehy a legendy spracované výtvarnou formou</p>	<p>žiaci výtvarne spracovávajú rozprávkové bytosti, hrdinov legend,</p>	<p>a) legendy a historické príbehy b) fantazijné rekonštrukcie c) aktualizácie d) rozvíjanie fikcií</p>	<p>a) kresba, b) modelovanie</p>	<p>a) spoznávanie a aktívne spracovávanie mikrohistórie b) rozvíjanie fantázie</p>
<p>9. ročník 9.15. sebaidentifikácia - tematizácia osobného</p>	<p>žiak analyzuje svoj životný štýl, spôsob komunikácie, svoje ambície... snaží sa vytvoriť svoj vizuál (navrhnuť svoj štýl oblekania, účesu, charakteristických predmetov, vyjadriť svoje farebné, tvarové, materiálové kombinácie); hľadať, ktoré symboly ho vyjadrujú, a snažiť sa zdôvodniť prečo; konfrontácia medzi spolužiakmi / konfrontácia so známymi osobami z histórie a súčasnosti</p>	<p>pokus o veku primerané analyzovanie vlastnej osobnosti</p>	<p>súčasťou úlohy je hľadanie zodpovedajúcich technických prostriedkov</p>	<p>a) viesť žiaka k uvažovaniu o vlastných hodnotách a o ich vzťahu k jeho estetickému reflexii sveta b) uvažovanie o spôsobe komunikácie cez vlastný výzor</p>